

2308000104051001/2008000104060001/2008000104050011
EXAMINATION NOVEMBER 2024 (ATKT EXAM)
BACHELOR OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)
ADVANCE ACCOUNTING AND AUDITING - III

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **BACHELOR OF COMMERCE (FOURTH SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **ADVANCE ACCOUNTING AND AUDITING – III**
 - c. Subject Code No :
2308000104051001/2008000104060001/2008000104050011
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English version

Max. Marks:50

Q.1 Answer the following multiple choice questions.

15

1. Contract price is Rs. 45, 00,000 and 75% work of contract is completed. Certificate from architect is received for 90% of work completed. What will be the value of uncertified work?
 - (a) Rs. 3,37,500
 - (b) Rs. 33,75,000
 - (c) Rs. 4,05,000
 - (d) Rs. 40,50,000

2. The following information is available for one contract: Total Contract price Rs. 60, 00,000, Work certified Rs. 18, 00,000. Total cost of 40% work actually completed during the year Rs. 19, 20,000. What would be the cost of work completed but not yet certified?
 - (a) Rs. 60,000
 - (b) Rs. 1,20,000
 - (c) Rs. 6,00,000
 - (d) Rs. 4,80,000

3. Cost per passenger km. is 5. Distance between two cities is 100 kms. Expected profit is 50% on fare. What will be the one-way bus fare?
 - (a) Rs. 500
 - (b) Rs. 225
 - (c) Rs. 250
 - (d) Rs. 750

4. Sales units 36,000, Opening stock 3,000 units, Closing stock 6,000 units, then production units -
- (a) 36,000 units (b) 33,000 units
(c) 42,000 units (d) 39,000 units
5. Escalation clause means -
- (a) Cost plus contract
(b) Cost of contract + Profit
(c) Increase in contract price due to price hike in materials and labour.
(d) Regular increase in price of contract at fixed percentage p annum.
6. Units introduced 6,000, actual production 3,750 units, normal wastage is 10%. Find out units of abnormal wastage.
- (a) 1650 units (b) 540 units
(c) 600 units (d) 375 units
7. In a process 15,000 units were introduced, normal wastage is 5%, then how many units of normal wastage will be?
- (a) 1500 units (c) 300 units
(b) 900 units (d) 750 units
8. When Performa Contract A/c is prepared?
- (a) When contract is in early stage of beginning.
(b) After completion of 50% of contract.
(c) At any completion stage.
(d) When contract is in final stage of completion and details of additional estimated expenses are given.
9. In which of the following enterprises 'Operating Costing' is not applicable?
- (a) Transport Companies (b) Hotels
(c) Oil refineries (d) Hospitals.
10. In a process 2,000 units were introduced, normal loss is 5%, actual production is 1800 unit then the units of abnormal loss is
- (a) 100 units (b) 250 units
(c) 300 units (d) 200 units

11. The purchase department manager is usually held accountable for the:
- (a) Direct material price variance;
 - (b) Labour efficiency variance;
 - (c) Direct Material usage variance;
 - (d) Fixed overhead budget variance.
12. Standard quantities that do not allow for spoilage / waste that occurs at normal efficiency are called :
- (a) Ideal standard;
 - (b) Normal standards;
 - (c) Direct standards
 - (d) Attainable standards.
13. Which of the following cost unit is adopted by Goods Transport Co.?
- (a) per ton
 - (b) per trip
 - (c) Per ton km.
 - (d) Per km.
14. Which of the following statements is not correct?
- (a) Standard costing is a technique of profit control.
 - (b) Standard costs are planned costs that should be attained under a give set of operating conditions;
 - (c) An ideal standard does not provide for normal losses and wastage
 - (d) Standard costing system may not be suitable in small concerns.
15. A company operating a standard costing system has the following labour standards per unit for one of its products: 4 hours at Rs. 12.50 per hour. Last month when 4,390 units of products were manufactured, the actual direct labour cost for the 18,400 hours worked was Rs. 2, 20,800. What was the direct labour rate variance for last month?
- (a) Rs. 9,200 (favourable)
 - (b) Rs. 9,200 (adverse)
 - (c) Rs. 10,500 (favourable)
 - (d) Rs. 10,500 (adverse)

Q.2 Answer any four.

8

- (1) 12,000 units are introduced at a total cost of Rs. 2, 06,400. Normal loss is 10%. Each unit carries a scrap value of Rs. 10. If the actual output is 10,920 units, what will be the value of abnormal gain?
- (2) State how you will deal with the following in the books of a contractor?
 On 1-1-2023, a machine costing Rs. 1,20,000 has been supplied to a contract The accounts are closed on 30th September, 2023 and depreciation at

20% pe annum is to be provided on machine.

(3) From the following information, find out the total passenger kilometres:

Kilometres	10	15	20	25	30
Passengers	15,000	8,500	7,000	5,000	4,000

(4) In a manufacturing unit raw material passes through four processes I, II, III and IV and the output of each process is the input of the subsequent process. The loss in the four processes I, II, III and IV are respectively 25%, 20%, 20% and 16 2/3% of the input. If the finished product at the end of process IV is 10,000 units, what is the quantity of raw materials required at the beginning of process I?

(5) Find out total monthly tonne-kilometres from the following information
Tata truck carries goods from one city to other city covering a distance of 69 km. each way. On outward trip freight is available to the extent of full capacity (i.e. 10 tonnes) and on return trip 50% of capacity. Daily one round trip is possible. The truck runs on an average 25 days in a month.

(6) The data regarding direct wages of a factory for March, 2023 is as follows:

Gross direct wages	Rs. 1,95,000
Standard hours produced	5,400
Standard rate per hour	Rs. 33
Actual hours worked	5,200

Calculate necessary labour variances.

(7) 80% work of the contract price Rs. 15, 00,000 is completed for which the work certified is Rs. 10, 50,000. Total cost of work is Rs. 8, 40,000. Find out the cost of uncertified work and uncertified work.

(8) The data about wages paid in a factory is as follows:

Type	Standard	Actual
Skilled	600 hours at Rs. 2	630 hours at Rs. 2.20
Semi-skilled	600 hours at Rs. 1.50	570 hours at Rs. 1.40

Calculate wage rate variance.

Q.3 A contractor undertook one contract of Rs. 60, 00,000 and commenced its work from 1-4-2023. The accounting year ends on 31st December. Expenses relating to this contract are as under: **13**

Particular	Rs.
(1) Materials Cost	16,20,000
(2) Wages paid	4,20,000
(3) Machine issued (1-4-2023)	6,00,000
(4) Overhead charges	60,000

(5) Special Machines issued (1-5-2023)	· 60,000
--	----------

Additional Information's:

- (1) Out of materials issued, materials of Rs. 60,000 was immediately sold at Rs. 30,000.
- (2) Outstanding wages on 31-12-2023 are Rs. 60,000.
- (3) Out of machines issued, machines of Rs. 48,000 were supplied to another contract on 1-7-2023. While a machine costing Rs. 54,000 was burnt by fire on 1-9-2023 and insurance company accepted a claim of Rs. 36,000 against it. In addition, on 1-10-23 a machine costing Rs. 18,000 was sold for Rs. 16,800.
- (4) A special machine issued is sold for Rs. 36,000 on 1-9-2023.
- (5) Provide 10 depreciation on machines.
- (6) At the end of the year, work certified was Rs. 18, 00,000, while materials on hand were Rs. 60,000 and the contractee gives cash at 80% of work certified.

From the above information's, prepare Contract Account, and calculate profit on scientific basis.

OR

A product passes through three Processes A, B and C. Normal wastage in each process is as follows:

Process A	3%
Process B	5%
Process C	8%

Wastage of Process A was sold at 1 per unit, that of process B at 2 per unit and that of Process C at 4 per unit. 10,000 units were introduced to Process A in the beginning at a cost of 4 per unit. The other expenses were as follows:

Particulars	Process A	Process B	Process C
Raw materials	Rs. 4,000	Rs. 6,000	Rs. 2,000
Labour	Rs. 20,000	Rs. 32,000	Rs. 26,000
Direct expenses	Rs. 4,200	Rs. 4,750	Rs. 8,036
Actual output	9,500 units	9,100 units	8,100 units

Prepare

- (1) Process accounts
- (2) Abnormal wastage account
- (3) Abnormal gain Account

Assume that there is no opening or closing stock

13

- Q.4** a) Keyur Travels has one luxury bus. Cost of bus is Rs. 40, 00,000. Its useful life is 5, 00,000 kilometres. During April month, the bus completed 10 round trips for 20 days and 8 round trips for 5 days. Repairing cost is estimated 50% of depreciation. **8**

Passenger's Detail		Expenses (Monthly)	
Kilometres	Passengers	Expenses	Rs.
10	20,000	CNG Gas	6,00,000
15	40,000	Oil and Grease	4,00,000
20	50,000	Insurance	3,00,000
25	60,000	Tyre-Tube	10,00,000
30	70,000	Driver's Salary	40,000
		Road tax	1,00,000

Company wants to earn 25 % profit on net income. Prepare Cost Statements showing cost per passenger kilometre and rent per km.

OR

The following standards have been set to manufacture a product of Avika Co. Ltd: **8**

Direct Materials	Rs.
2 units of P at Rs. 4 per unit	8.00
3 units of Q at Rs. 3 per unit	9.00
15 units of R at Rs. 1 per unit	15.00
	32.00
Direct Labour: 3 hours at Rs. 8 per hour	24.00
Total Standard Cost	56.00

The company manufactured and sold 6,000 units of the product during the year. Direct materials costs were as follows:

12,500 units of P	Rs. 55,000
18,000 units of Q	Rs. 50,400
88,500 units of R	Rs. 1,06,200

The company worked for 17,500 direct labour hours during the year. For 2,500 of these hours the company paid at Rs. 12 per hour, while for the remaining the wages were paid at 13 per hour. Calculate:

(i) Materials Cost Variance	(ii) Materials Price Variance
(iii) Material Usage Variance	(iv) Labour Cost Variance
(v) Labour Rate Variance	(vi) Labour Efficiency Variance.

(b) Write a short note. (any two)

- (1) Cost-plus Contract
- (2) Give a proforma of the operating cost sheet.
- (3) Joint products and by-products
- (4) Limitation of standard costing.

Gujarati Version

[Max. Marks.50]

Q.1 નીચેના બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

15

- (1) કરાર કિંમત ૪૫,૦૦,૦૦૦ છે. જેનું ૭૫% કામ પૂર્ણ થયું છે. પૂર્ણ થયેલ કામના ૯૦% કામ માટે પ્રમાણપત્ર મળ્યું હોય તો બિનપ્રમાણિત કામ કેટલું ?

(a) રૂ. ૩,૩૭,૫૦૦	(b) રૂ. ૩૩,૭૫,૦૦૦
(c) રૂ. ૪,૦૫,૦૦૦	(d) રૂ. ૪૦,૫૦,૦૦૦
- (2) એક કરાર અંગેની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે : કરાર કિંમત રૂ. ૬૦,૦૦,૦૦૦, પ્રમાણિત થયેલ કામ રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦. વર્ષ દરમિયાન ૪૦% થયેલ કામની કુલ પડતર રૂ. ૧૮,૨૦,૦૦૦ હોય, તો થયેલ પરંતુ પ્રમાણિત નહિ થયેલ કામની પડતર કેટલી હશે?

(a) રૂ. ૬૦,૦૦૦	(b) રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦
(c) રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦	(d) રૂ. ૪,૮૦,૦૦૦
- (3) પેસેન્જર કિમીદીઠ પડતર ૧.૫ છે. બે શહેર વચ્ચેનું અંતર ૧૦૦ કિમી છે. ભાડાની આવક પર જો ૫૦% નફો મેળવવાનો અંદાજ હોય તો એક બાજુના બસ ભાડાની ગણતરી કરો.

(a) રૂ. ૫૦૦	(b) રૂ. ૨૨૫
(c) ૩. ૨૫૦	(d) રૂ. ૭૫૦
- (4) વેચેલ એકમો ૩૬,૦૦૦, શરૂનો સ્ટોક ૩,૦૦૦ એકમો, આખર સ્ટોક ૬,૦૦૦ એકમો, તો ઉત્પાદનના એકમો -

(a) ૩૬,૦૦૦ એકમો	(b) ૩૩,૦૦૦ એકમો
(c) ૪૨,૦૦૦ એકમો	(d) ૩૯,૦૦૦ એકમો

- (5) સ્વયં ભાવવર્ધક ક્લમ એટલે –
- પડતર વત્તા કરાર
 - કરારની મૂ.કિં.+ નફો
 - માલ-મજૂરીના ભાવવધારાને કારણે કરારની કિંમતમાં વધારો
 - પ્રતિ વર્ષ નિયત ટકાવારીએ વધતી કરાર કિંમત
- (6) દાખલ કરેલ એકમો ૬,૦૦૦, ખરેખર ઉત્પાદન ૩,૭૫૦ એકમો, સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમોના ૧૦% હોય, તો અસામાન્ય બગાડના એકમો કેટલા ?
- ૧,૬૫૦ એકમો
 - ૫૪૦ એકમો
 - ૬૦૦ એકમો
 - ૩૭૫ એકમો
- (7) એક પ્રક્રિયામાં ૧૫,૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા. સામાન્ય બગાડ ૫% છે. તો સામાન્ય બગાડના એકમો કેટલા ?
- ૧૫૦૦ એકમો
 - ૮૦૦ એકમો
 - ૩૦૦ એકમો
 - ૭૫૦ એકમો
- (8) કાચું કરાર ખાતું ક્યારે બનાવવામાં આવે છે ?
- કરાર હજુ શરૂ થયો હોય ત્યારે
 - કરાર ૫૦%થી વધુ પૂર્ણ થયો હોય ત્યારે
 - ગમે તે તબક્કે
 - જ્યારે કરાર પૂર્ણ થવાની અણી પર હોય અને વધારાના અંદાજિત ખર્ચ આપ્યા હોય ત્યારે
- (9) નીચેના પૈકી કયા ધંધાને 'સેવા પડતર પદ્ધતિ' લાગુ પડતી નથી?
- વાહનવ્યવહાર કંપની
 - હોટેલ
 - ઓઇલ રિફાઇનરી
 - હોસ્પિટલ
- (10) એક પ્રક્રિયામાં ૨,૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા. સામાન્ય બગાડ ૫% છે, ખરેખર ઉત્પાદન ૧૮૦૦ એકમો હોય તો અસામાન્ય બગાડના એકમો _____.
- ૧૦૦ એકમો
 - ૨૫૦ એકમો
 - ૩૦૦ એકમો
 - ૨૦૦ એકમો

- (11) ખરીદ વિભાગના મેનેજર સામાન્ય રીતે નીચેના વિચલન માટે જવાબદાર ગણાય છે :
- (a) પ્રત્યક્ષ માલસામાન ભાવ વિચલન
 (b) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન
 (c) માલસામાન વપરાશ વિચલન
 (d) મજૂરી દર વિચલન
- (12) પ્રમાણ જથ્થો જે સામાન્ય કાર્યક્ષમતાએ કોઈ બગાડ કે ઘટની જોગવાઈ નથી કરતો તેને કહે છે:
- (a) આદર્શ પ્રમાણ (b) સામાન્ય પ્રમાણ
 (c) પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ (d) સિદ્ધ થઈ શકે એવું પ્રમાણ
- (13) માલ વહન કરતી ટ્રક કંપનીઓનું પડતરનું એકમ શું હોઈ શકે?
- (a) ટન દીઠ (b) ટ્રિપ દીઠ
 (c) ટન કિ.મી. દીઠ (d) કિ.મી. દીઠ
- (14) નીચેનાં વિધાનો પૈકી કયું વિધાન સાચું નથી ?
- (a) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ નફા પર અંકુશ રાખવાની પદ્ધતિ છે.
 (b) પ્રમાણ પડતર એ એવી આયોજિત પડતર છે જે કામગીરીની આપેલ પરિસ્થિતિમાં સિદ્ધ થવી જોઈએ.
 (c) આદર્શ પડતરમાં સામાન્ય ઘટ કે બગાડ માટેની જોગવાઈ હોતી નથી.
 (d) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ નાની પેઢીઓને પરવડે નહિ.
- (15) એક કંપની પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે અને તેની એક પેદાશના ઉત્પાદન માટે એકમદીઠ મજૂરીના પ્રમાણોની વિગત નીચે પ્રમાણે છે :
- એકમદીઠ ૪ કલાક, કલાક દીઠ રૂ. ૧૨.૫૦
 કોઈ એક મહિના દરમિયાન જ્યારે ૪,૩૯૦ એકમોનું ઉત્પાદન થયું, ત્યારે તેની પ્રત્યક્ષ મજૂરી પડતર ૧૮,૪૦૦ કલાકો માટે રૂ. ૨,૨૦,૮૦૦ થઈ હતી.
 ઉપરની વિગતો પરથી નક્કી કરો કે પ્રત્યક્ષ મજૂરી દર વિચલન કેટલું હશે ?
- (a) રૂ. ૯,૨૦૦ (અનૂકૂળ) (b) રૂ. ૯,૨૦૦ (પ્રતિકૂળ)
 (c) રૂ. ૧૦,૫૦૦ (અનૂકૂળ) (d) રૂ. ૧૦,૫૦૦ (પ્રતિકૂળ)

Q.2 ગમે તે ચારના જવાબ આપો.

8

- (1) એક પ્રક્રિયામાં રૂ. ૨,૦૬,૪૦૦ ની કિંમતે ૧૨,૦૦૦ એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. સામાન્ય બગાડ ૧૦% છે. દરેક એકમની ભંગાર કિંમત રૂ. ૧૦ છે.

ખરેખર ઉત્પાદન ૧૦,૯૨૦ એકમો હોય તો અસામાન્ય વધારાની કિંમત કેટલી હશે?

- (2) નીચેની વિગતો એક કોન્ટ્રાક્ટરના ચોપડે ક્યાં અને કઈ રકમે બતાવશો?
તા. ૧-૧-૨૦૨૩ના રોજ રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦ની કિંમતનું યંત્ર કરાર પર મોકલ્યું. તા. ૩૦
૯- ૨૦૨૩ના રોજ કોન્ટ્રાક્ટના ચોપડા બંધ થાય છે અને યંત્ર પર વાર્ષિક ૨૦%
ધસારો ગણવામા આવે છે.

- (3) નીચે આપેલ માહિતી પરથી પેસેન્જર કિલોમીટર શોધો :

કિલોમીટર	૧૦	૧૫	૨૦	૨૫	૩૦
પેસેન્જર	૧૫,૦૦૦	૮,૫૦૦	૭,૦૦૦	૫,૦૦૦	૪,૦૦૦

- (4) એક ઉત્પાદનમાં કાચો માલસામાન ચાર પ્રક્રિયાઓ, I, II, III અને IVમાંથી પસાર થાય છે અને દરેક પ્રક્રિયાનો તૈયાર માલ બીજી તરતની પ્રક્રિયા માટે કાચો માલ બને છે. ચારેય પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ એકમોના અનુક્રમે ૨૫%, ૨૦%, ૨૦% અને ૧૬ ૨/૩% બગાડ થાય છે. જો ચોથી પ્રક્રિયામાં છેવટે ૧૦,૦૦૦ એકમો માલ તૈયાર થાય તો પ્રક્રિયા I ની શરૂઆતમાં જરૂરી કાચા માલનો જથ્થો કેટલો હશે ?

- (5) નીચેની વિગતો પરથી કુલ માસિક ટન કિલોમિટર શોધો :

ટાટા ટ્રક એક શહેરથી બીજા શહેર તરફ એક બાજુના ૬૯ કિ. મિ.ના અંતરે માલનું વહન કરે છે. જતા ફેરામાં પૂર્ણ ક્ષમતા સુધીનું નૂર મળે છે. (ટ્રકની ક્ષમતા ૧૦ ટન) અને વળતા ફેરામાં ક્ષમતાના ૫૦% જેટલું નૂર મળે છે. દરરોજની એક રાઉન્ડ ટ્રિપ શક્ય બને છે. ટ્રક મહિનામાં સરેરાશ ૨૫ દિવસ દોડે છે.

- (6) એક કંપનીના માર્ચ, ૨૦૨૩ના ઉત્પાદન અંગે મજૂરી ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે :

કુલ પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૩. ૧,૯૫,૦૦૦
પ્રમાણ કલાકો	૫,૪૦૦
કલાક દીઠ મજૂરીનો પ્રમાણ દર	રૂ. ૩૩
ખરેખર કામના કલાકો	૫,૨૦

મજૂરી ખર્ચને લગતાં જરૂરી વિચલનો શોધો.

- (7) રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦ના કરાર પૈકી ૮૦% કામ પૂરું થયેલ છે. તે બદલ રૂ. ૧૦,૫૦,૦૦૦નું પ્રમાણપત્ર મળ્યું છે. કરેલ કામનો કુલ ખર્ચ રૂ. ૮,૪૦,૦૦૦ થયો હોય તો બિનપ્રમાણિત કામની પડતર કિંમત તથા બિનપ્રમાણિત કામની રકમ શોધો.

(8) એક કારખાનામાં ચૂકવેલ મજૂરીની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે. તેના આધારે મજૂરી દર વિચલન શોધો.

પ્રકાર	પ્રમાણ	ખરેખર
કુશળ	૬૦૦ કલાક, કલાકદીઠ રૂ. ૨	૬૩૦ કલાક માટે રૂ. ૨.૨૦લેખે
અર્ધકુશળ	૬૦૦ કલાક, કલાક દીઠ રૂ. ૧.૫૦	૫૭૦ કલાક માટે રૂ. ૧.૪૦ લેખે

Q.3 એક કોન્ટ્રાક્ટરે રૂ. ૬૦,૦૦,૦૦૦ની કિંમતે એક કરાર લીધો, જેના પર તા. ૧-૪-૨૩ના રોજ કામ શરૂ કર્યું. તેનું હિસાબી વર્ષ ૩૧મી ડિસેમ્બરના રોજ પૂરું થાય છે. આ કરાર અંગેના ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

13

વિગત	રૂ.
(૧) માલસામાન ખર્ચ	૧૬,૨૦,૦૦૦
(૨) ચૂકવેલ મજૂરી	૪,૨૦,૦૦૦
(૩) આડકતરા ખર્ચ	૬૦,૦૦૦
(૪) મોકલેલ યંત્રો (૧-૪-૨૦૨૩)	૬,૦૦,૦૦૦
(૫) મોકલેલ ખાસ મંત્રો (૧-૫-૨૦૨૩)	૬૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

- (૧) મોકલેલ માલસામાનમાંથી રૂ. ૬૦,૦૦૦નો માલસામાન તુરત રૂ. ૩૦,૦૦૦માં વેચી દીધો.
- (૨) તા. ૩૧-૧૨-૨૦૨૩ના રોજ બાકી ચૂકવવાની મજૂરી રૂ. ૬૦,૦૦૦ છે.
- (૩) મોકલેલ યંત્રો પૈકી રૂ. ૪૮,૦૦૦નાં યંત્રો તા. ૧-૭-૨૦૨૩ના રોજ બીજા કરાર પર મોકલ્યા હતા, જ્યારે રૂ. ૫૪,૦૦૦ની કિંમતનાં યંત્રો તા. ૧-૯-૨૦૨૩ના રોજ આગથી નાશ પામ્યા હતાં, જે પૈકી વીમા કંપનીએ રૂ. ૩૬,૦૦૦નો દાવો મંજૂર રાખ્યો છે. આ ઉપરાંત તા. ૧-૧૦-૨૩ના રોજ રૂ. ૧૮,૦૦૦નું યંત્ર રૂ. ૧૬,૮૦૦ની કિંમતે વેચી દીધેલ છે.
- (૪) મોકલેલ ખાસ યંત્ર તા. ૧-૯-૨૦૨૩ના રોજ રૂ. ૩૬,૦૦૦ની કિંમતે વેચી દીધેલ છે.
- (૫) યંત્ર પર વાર્ષિક ૧૦% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
- (૬) વર્ષને અંતે પ્રમાણિત કામ રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦ હતું. જ્યારે હાથ પર માલસામાન રૂ. ૬૦,૦૦૦નો હતો અને કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામના ૮૦% રકમ રોકડ સ્વરૂપે પ્રાપ્ત થાય છે. ઉપરની માહિતી પરથી કરાર ખાતું તૈયાર કરો તથા વૈજ્ઞાનિક ધોરણે નફો ગણો.

અથવા

એક વસ્તુ A, B અને C પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. દરેક પ્રક્રિયાનો સામાન્ય બગાડ નીચે મુજબ છે.

પ્રક્રિયા A ૩%

પ્રક્રિયા B ૫%

પ્રક્રિયા C ૮%

પ્રક્રિયા A નો બગાડ એકમદીઠ રૂ. ૧.૦૦, Bનો બગાડ એકમદીઠ રૂ. ૨ અને C નો બગાડ એકમદીઠ રૂ. ૪ પ્રમાણે ઊપજે છે.

પ્રક્રિયા A માં ૧૦,૦૦૦ એકમો એકમદીઠ રૂ. ૪ પ્રમાણે દાખલ કરવામાં આવ્યા. અન્ય ખર્ચાઓ નીચે મુજબ છે.

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
કાચો માલ	૩. ૪,૦૦૦	૩. ૬,૦૦૦	૩. ૨,૦૦૦
મજૂરી	રૂ. ૨૦,૦૦૦	૩. ૩૨,૦૦૦	૩. ૨૬,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	૩. ૪,૨૦૦	૨. ૪,૭૫૦	૨. ૮,૦૩૬
ખરેખર ઉત્પાદન	૯,૫૦૦ એકમો	૯,૧૦૦ એકમો	૮,૧૦૦ એકમો

તૈયાર કરો.

- (1) પ્રક્રિયા ખાતાંઓ
- (2) અસામાન્ય બગાડ ખાતું
- (3) અસામાન્ય વધારાનું ખાતું

એવું અનુમાન કરો કે શરૂઆતનો તેમજ આખરનો સ્ટોક નથી.

- Q.4** (a) કેયુર ટ્રાવેલ્સ પાસે એક લકઝરી બસ છે. બસની પડતર કિંમત રૂ. ૪૦,૦૦,૦૦૦ છે. તેનું ઉપયોગી આયુષ્ય ૫,૦૦,૦૦૦ કિ.મી. છે. એપ્રિલ માસ દરમિયાન આ બસે ૨૦ દિવસ માટે દરરોજ ૧૦ રાઉન્ડ ટ્રિપ કરી છે અને ૫ દિવસ માટે દરરોજ ૮ રાઉન્ડ ટ્રિપ કરી છે. સમારકામ ખર્ચ ઘસારાના ૫૦% અંદાજવામાં આવે છે. આ સમયની અન્ય વિગતો નીચે મુજબ છે.

8

પેસેન્જર ની વિગત		ખર્ચની વિગત માસિક	
કિલોમીટર	પેસેન્જરો	ખર્ચા	રકમ રૂ
૧૦	૨૦,૦૦૦	સી.એન.જી. ગેસ	૬,૦૦,૦૦૦
૧૫	૪૦,૦૦૦	ઓઇલ ગ્રીસ	૪,૦૦,૦૦૦
૨૦	૫૦,૦૦૦	બસનો વીમો	૩,૦૦,૦૦૦
૨૫	૬૦,૦૦૦	ટાયરટ્યૂબ	૧૦,૦૦,૦૦૦
૩૦	૭૦,૦૦૦	ડ્રાઇવરનો પગાર	૪૦,૦૦૦
		રોડ ટેક્ષ	૧,૦૦,૦૦૦

જો ચોખ્ખી આવકના ૨૫% લેખે નફો મેળવવો હોય તો પેસેન્જર કિ.મી. દીઠ પડતર અને ભાડાની ગણતરીનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

(a) અવિકા લિમિટેડના ઉત્પાદન પ્રમાણ અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે :

8

પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી:	રૂ.
P ના ૨ એકમો, એકમદીઠ રૂ. ૪ લેખે	૮.૦૦
Q ના ૩ એકમો, એકમદીઠ રૂ. ૩ લેખે	૯૦૦૦
R ના ૧૫ એકમો, એકમદીઠ રૂ. ૧ લેખે	૧૫.૦૦
	૩૨.૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી : ૩ કલાકો, કલાકદીઠ રૂ. ૮ લેખે	૨૪.૦૦
કુલ પ્રમાણ પડતર	૫૬.૦૦

કંપની વર્ષ દરમિયાન ૬,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે. પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રીની પડતર નીચે મુજબ છે :

P ના ૧૨,૫૦૦ એકમો,	રૂ. ૫૫,૦૦૦
Q ના ૧૮,૦૦૦ એકમો,	રૂ. ૫૦,૪૦૦
R ના ૮૮,૫૦૦ એકમો,	રૂ. ૧,૦૬,૨૦૦

કંપની વર્ષ દરમિયાન ૧૭,૫૦૦ પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાકો કામ કરે છે. આ માટે કંપની ૨,૫૦૦ કલાકો માટે કલાકદીઠ રૂ. ૧૨ લેખે ચૂકવે છે, જ્યારે બાકીના સમયની મજૂરી કલાકદીઠ રૂ. ૧૩ લેખે ચૂકવે છે. ગણતરી કરો.

(૧) માલસામગ્રી ખર્ચ વિચલન	(૨) માલસામગ્રી ભાવ વિચલન
(૩) માલસામગ્રી વપરાશ વિચલન	(૪) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
(૫) મજૂરી દર વિચલન	(૬) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન,

(b) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

6

- (1) પડતર-વત્તા કરાર
- (2) સેવા પડતર પત્રકનો નમુનો આપો.
- (3) સંયુક્ત પેદાશ અને ઉપપેદાશ
- (4) પ્રમાણ પડતર પધ્ધતિની મર્યાદા.

*****END*****